

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΖΙΓΔΗ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ
ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ
ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.

(Όμιλία γενομένη κατά την διάρ-
κειαν του Σεμιναρίου της Εύρω-
παϊκής Λέσχης Θεσσαλονίκης
την 28ην Μαρτίου 1965)

Άνάτυπον έκ του περιοδικού
«ΗΠΛΟΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ»

ΑΘΗΝΑΙ 1965

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΖΙΓΔΗ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ
ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ
ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.

(Όμιλία γενομένη κατά την διάρ-
κειαν του Σεμιναρίου της Εύρω-
παϊκής Δέσξης Θεσσαλονίκης)

Άνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ
«Η ΠΛΟΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ»

ΑΘΗΝΑΙ 1965

Είμαι εύτυχής διότι μου δίδεται ή εύκαιρία νά προβώ είς μίαν γενικήν ανάλυσιν και νά διατυπώσω μερικάς βασικάς σκέψεις επί ένός τών ζωτικωτέρων προβλημάτων τής Χώρας, ενώπιον τόσον έκλεκτού άκροατηρίου τής συμπρωτεύουσής. Θα προσπαθήσω νά σάς δώσω μίαν κατά τό δυνατόν σαφεστέραν είκόνα τών δυνατοτήτων και τών προοπτικών του κλάδου τής μεταποιήσεως τής ελληνικής οικονομίας έντός τών πλαισίων τής Ε.Ο.Κ. Η ύπαρξις καλώς ενημερωμένης κοινής γνώμησ αποτελεί βασικήν προϋπόθεσιν διά τήν έπιτυχίαν τής συνδέσεως τών οικονομικών τυχών τής Χώρας με τήν Ευρωπαϊκήν Οικονομικήν Κοινότητα. Και διά τούτο είναι άξία συγχαρητηρίων ή Ευρωπαϊκή Λέσχη διά τήν θαυμασίαν πρωτοβουλίαν της νά οργανώση τό παρόν σεμινάριον, τό όποιον έχει ως αντικείμενον τήν εξέτασιν του μεγάλου αύτου έθνικού θέματος.

2. Η Ε.Ο.Κ. άποτελεί, ως γνωστόν, τήν σοβαρωτέραν οικονομικήν έκφρασιν τής προσπάθειάς διά τήν έννοποίηση τής Ευρώπης. Η πολιτική έννοποίησης τής γηραιάς ήπειρου μετά τούς δύο παγκοσμίους πολέμους και τήν εμφάνισιν επί του διεθνούς προσκηνίου τών δύο νέων μεγάλων παραγόντων, τών Ηνωμένων Πολιτειών τής Άμερικής και τής Σοβιετικής Ένώσεως, άποτελεί κατά κοινήν συνείδησιν τήν προϋπόθεσιν τής διατηρήσεως τών λαών της είς τήν πολιτικήν, οικονομικήν και πολιτιστικήν ήγεσίαν τής διεθνούς ζωής. Η κατάτμησις τής Ευρώπης είς τά υπό τάς σημερινάς συνθήκας μικρά ανεξάρτητα Κράτη άποτελεί διάσπασιν δυνάμεων ανεπίτρεπτον. Άλλ' άτυχώς, ή όδός προς τήν πολιτικήν ένωσιν είναι πλήρης έμποδίων. Διά τούτο έθεωρήθη κατά πολύ πρακτικώτερα ή μέθοδος τής έμμέσου προσπελάσεως προς τό τελικόν ιδεώδες. Η οικονομική έννοποίησης ένεφανίσθη παρέχουσα τάς περισσότερας δυνατότητας προς τούτο, εκείνη ή όποια ύπόσχεται νά προσφέρει τό θετικώτερον βάθρον διά τήν πραγμάτωσιν του τελικού ιδεώδους, τής ήνωμένης πολιτικώς Ευρώπης.

Ὁ σχηματισμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος δὲν ἐκάλυψε θεβαίως ὁλόκληρον τὸν οἰκονομικὸν χώρον τῆς ἐντεῦθεν τοῦ παραπετάσματος Εὐρώπης. Ἀποτελεῖ ὅμως τὸν πυρῆνα τῆς οἰκονομικῆς ἐνώσεως, ἡ ὁποία σὺν τῷ χρόνῳ θὰ περιλάβῃ ὅλας τὰς Χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης καὶ τὸν προαγγεῶλον τῆς σταδιακῆς ἐνοποιήσεως ὁλοκλήρου τῆς γηραιᾶς ἡπείρου.

Ἀπὸ τὸ μεγάλο αὐτὸ κίνημα πρὸς ἐνοποίησιν δὲν ἦτο φυσικὰ δυνατὸν ν' ἀπουσιάσῃ ἡ Ἑλλάς, ἡ Χώρα ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπήγαγεν ὁ Εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον τμῆμα τῆς Εὐρώπης ἀπὸ γεωγραφικῆς, πολιτικῆς, κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως. Ἐπρεπε ν' ἀποφασίσῃ νὰ συνδέσῃ τὴν τύχην τῆς μὲ τοὺς πολιτικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς σχηματισμοὺς, τοὺς ἤδη δημιουργηθέντας, ἐὰν δὲν ἤθελε νὰ προδώσῃ καὶ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς. Ὑπὸ τὴν ἐνοσίαν αὐτὴν, ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Ε.Ο.Κ. ἐμφανίζεται ὡς πρᾶξις συνεπειᾶς πρὸς τὸν ἑαυτὸν τῆς.

3. Τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος, ὡς διεμορφώθη ἀπὸ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς ἰδίως, εἶναι πρόβλημα κυρίως ἀνεπαρκῶς ἀπασχολήσεως. Ἡ οἰκονομία μας δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ δημιουργικὴν ἀπασχόλησιν εἰς ὅλον τὸν πληθυσμόν. Τὸ πρόβλημα ἐνετάθη ἀκόμη περισσότερο κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον, δημιουργήσαν τὴν αἱμορραγίαν τῆς μεταναστεύσεως, ἥτις προσέλαβε τόσον ἐπικινδύνους διαστάσεις κατὰ τὴν σημερινὴν περίοδον. Δεύτερον χαρακτηριστικὸν τῆς ἀδυναμίας τοῦ οἰκονομικοῦ μας συστήματος, εἶναι τὸ χαμηλὸν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος καὶ τρίτον τὸ ἀγγῶδες πρόβλημα τῆς ἰσοσκελίσεως τοῦ ἰσοζυγίου τῶν λογαριασμῶν. Καὶ διὰ τὰς τρεῖς αὐτὰς βασικὰς ἀδυναμίας τῆς οἰκονομίας μας, ἡ μόνη δυνατὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ θεραπεία κατὰ τὴν γενικὴν πλέον συνείδησιν εἶναι ἡ ἐκβιομηχάνισις. Ὅλαι αἱ ἄλλαι ὁδοὶ οἰκονομικῆς δραστηριότητος δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ ἐπικουρικῶς μόνον νὰ συμβάλουν εἰς τὴν οἰκονομικὴν τῆς Χώρας ἐπιβίωσιν καὶ ἀνάπτυξιν.

4. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς τὸ βασικὸν ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον τίθεται διὰ τὴν Ἑλλάδα, εἶναι τὸ ἀκόλουθον: Ἐὰν ἡ ἐκβιομηχάνισις εἶναι ὁ μόνος δρόμος τῆς σωτηρίας, τί εἶναι ἐπιβεβλημένον νὰ πράξῃ: Νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ὡς ἀνεξάρτητος οἰκονομικὴ μονὰς ἢ ὡς μέλος μιᾶς μεγαλυτέρας οἰκονομικῆς ἐνώτητος; Ἡ ἀπάντησις εἶναι, νομίζω, προφανῆς.

Βιομηχανία, ἀξία τοῦ ὀνόματός τῆς, ἡ ὁποία θὰ παράγῃ προϊόντα μόνον δι' ἀγορὰν τόσον μικρὴν ὅσον εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ ἀποκλείεται ἐξ ὀρισμοῦ, εἶναι CONTRA NATURAM βάσει τῶν σημερινῶν τεχνολογικῶν δεδομέ-

ων. Αι μονάδες τῶν κυριωτέρων παραγωγικῶν κλάδων προϋποθέτουν μέγεθος πολὺ μεγαλύτερον τῶν δυνατοτήτων ἀπορροφήσεως τῆς παραγωγῆς τῶν ἀπὸ ἓνα πληθυσμὸν 8.500.000 καὶ μὲ ἓνα εἰσόδημα 300—400 δολλαρίων ἑτησίως κατὰ κεφαλὴν. Ἐὰν περιορισθοῦν αἱ μονάδες αὐταὶ εἰς παραγωγὴν μόνον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν, εἴτε θὰ πρέπει νὰ εἶναι μικρότεροι τοῦ τεχνολογικοῦ OPTIMUM, ὅποτε θὰ παράγουν μὲ ὑψηλὸν κόστος ἢ θὰ ἔχουν μὲν τὸ τεχνολογικὸν OPTIMUM, ἀλλὰ θὰ ἐργάζονται μὲ ποσοστὸν μόνον τῆς δυναμικότητός των, ὅποτε πάλιν τὸ κόστος θὰ εἶναι πολὺ ὑψηλόν. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιζήσουν τοῦ διεθνoῦς συναγωνισμοῦ. Ἡ βιομηχανία σήμερον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς μίαν τεχνητῶς προσδιοριζομένην ἀγορὰν, ὡς αὐτὴ τὴν ὁποίαν καθορίζουν τὰ σύνορα μιᾶς χώρας. Ἡ ἔκτασις, ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει νὰ κινηθῇ διὰ νὰ ἐπιζήσῃ, καθορίζεται ἀπὸ τεχνολογικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς παράγοντας, οἱ ὅποιοι δὲν συμπίπτουν μὲ τὰ τεχνητὰ - ἱστορικὰ ὄρια ἑνὸς οἰουδήποτε κράτους. Ἡ βιομηχανία, ἐπομένως, πρέπει διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ νὰ ἔχῃ ὡς ἐπιδίωξιν τὴν διεθνή ἀγορὰν.

5. Κατόπιν τούτου εἶναι προφανές ὅτι, ἐὰν ἡ Ἑλλὰς ἤθελεν νὰ ἀναπτύξῃ βιομηχανίαν ὡς ἀνεξάρτητος μονάς, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀντιμετώπισῃ ἀβοήθητος τὸν διεθνή συναγωνισμὸν καὶ νὰ ὑπερπηδήσῃ τὰ συστήματα προστασίας ὄλων τῶν ἄλλων κρατῶν κατὰ τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων τῆς εἰς τὰς ξένας ἀγοράς. Τὸ ἐγχείρημα θεαίως θεωρητικῶς δὲν εἶναι ἀδύνατον καὶ ἱστορικῶς ἔχει πραγματοποιηθῆ ἀπὸ πολλὰς ἄλλας χώρας μεγέθους ἀναλόγου μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ τοῦτο ἀπαιτεῖ χρόνον, κεφάλαια καὶ ὀργανωσιν, τὰ ὅποια ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας τῆς διεθνoῦς οἰκονομίας, εἶναι ἐκτὸς τῶν δυνατοτήτων τῆς χώρας μας.

6. Ἐὰν ἀντιθέτως, ἡ Ἑλλὰς ἀποτελέσῃ μέλος μιᾶς εὐρύτερας οἰκονομικῆς μονάδος, αἱ ἐν αὐτῇ βιομηχανίαι ἐξασφαλίζουν ἐλευθέραν διὰ τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων τῶν τὴν μεγαλύτεραν αὐτὴν ἀγορὰν καὶ ἐπομένως ἡ ἐκβιομηχανίσις τῆς Χώρας καθίσταται πολὺ εὐκολωτέρα καὶ ἐφικτὴ εἰς πολὺ σύντομον χρόνον. Ἀρκεῖ θεαίως νὰ ληφθοῦν ἐγκαίρως ὅλα τὰ πρὸς τοῦτο ἐπιβαλλόμενα μέτρα, ἰδίως πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ «κόστους», ὡς βασικοῦ παράγοντος τοῦ ρυθμίζοντος τὴν βιομηχανικὴν δραστηριότητα.

Ὁ ἀντίλογος πρὸς τὴν ἀποφιν αὐτὴν εἶναι πολὺ γνωστός: Ἐντὸς τοῦ εὐρυτέρου χώρου, ἡ τάσις περαιτέρω ἀναπτύξεως τῶν ἤδη ἀνεπτυγμένων περιοχῶν εἶναι τόσον ἐντονος, ὥστε αἱ ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένα νὰ καταδικασθοῦν συγκριτικῶς εἰς κατάστασιν μονίμου καθυστερήσεως.

Βεβαίως, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τὸ ἐπιχείρημα ἔχει βαρύτητα. Λησμονεῖται ὅμως, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀπόλυτον, ὅτι ὑπάρχουν ἄλλοι οἰκονομικοὶ λόγοι ἀντιστρατευόμενοι τὴν συγκέντρωσιν εἰς τὰς ἤδη ἀνεπτυγμένους περιοχὰς.

Ἡ θεωρία τοῦ συγκριτικοῦ κόστους, δίδει βασικῶς τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν θεωρίαν τῆς συγκεντρώσεως. Καὶ τοῦτο οὐδέποτε πρέπει νὰ διαφεύγη τὴν προσοχήν μας, εἰὰν θέλωμεν νὰ διαμορφώσωμεν ἀκριβῆ τῶν πραγμάτων ἀντίληψιν καὶ νὰ μὴ ἐπηρεάζωμεθα μονομερῶς ἀπὸ τὰς κατηγορίας μόνον παραγόντων ἐνὸς πολυπλόκου προβλήματος.

Πράγματι, ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῶν ἐπὶ μέρος περιοχῶν, αἱ πρώται ὕλαι καὶ τὸ μέγεθος τοῦ διαθέσιμου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, δημιουργοῦν καταστάσεις κόστους τοιαύτας, ὥστε νὰ μὴ εἶναι συμφέρον εἰς τὰς ἤδη οἰκονομικῶς ἐξειλιγμένους περιοχὰς νὰ συγκεντρώσουν ἅπασαν τὴν βιομηχανικὴν δραστηριότητα. Ἡ κατανομὴ τῆς παραγωγῆς κατὰ περιφερείας ἀποτελεῖ οἰκονομικὴν ἀναγκαιότητα, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς παράγων δύναται βασικῶς νὰ ἀναιρέσῃ.

Ἀλλὰ καὶ πέραν ὧν αὐτῶν, εἰὰν λόγῳ διαφόρων συνθηκῶν ἡ τάσις πρὸς συγκέντρωσιν ὑπερβῇ ὀρισμένα ὄρια, εἶναι σαφές, ὅτι ἡ μεγαλύτερα οἰκονομικὴ μὴδὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀγνοήσῃ τὰς πολιτικὰς, κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς συνεπείας τῆς ἀτροφίας τῶν καθυστερημένων καὶ νὰ μὴ λάβῃ τὰ κατάλληλα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν μέτρα. Ἡ πολιτικὴ τῆς «περιφερειακῆς ἀναπτύξεως» προβάλλει οὕτω ὡς ὀργανικὴ ἀνάγκη διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν εὐρυτέρων οἰκονομικῶν ἐνώσεων.

7. Ἡ συνταύτισις τῆς τύχης τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινότητα καὶ ἡ ἐναπόθεσις τῶν ἐλπίδων τῆς ἐκβιομηχανίσεως αὐτῆς εἰς τὴν τοιαύτην ἔνταξιν ἔχουν τὴν πλήρη δικαιολόγησιν τῶν εἰς τὰς προηγηθείσας σκέψεις. Ὅπως ἔχει δημιουργηθῆ ἡ διεθνὴς οἰκονομία μὲ τὰς τεραστίους οἰκονομικὰς ἐνώσεις (Ε. Ο. Κ., ΕΦΤΑ, ΚΟΜ - ΕΚΟΝ) αἱ ὁποῖαι διαμορφοῦνται, θὰ ἦτο δοκιμαστικὸν διὰ τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐπιδιώξῃ ὡς ἀνεξάρτητος παράγων τῆς διεθνούς οἰκονομίας τὴν ἐκβιομηχανίσιν τῆς. Ἐπρεπε ἡ Ἑλλάς νὰ συνταύτισῃ τὴν τύχην τῆς μὲ μίαν τῶν ἐνώσεων αὐτῶν. Καὶ ἡ ἐπιλογὴ τῆς Ε. Ο. Κ. δὲν χρειάζεται φυσικὰ δικαιολόγησιν. Ἡ συνταύτισις δὲ αὐτῆ, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἀκολουθηθῆ ἡ ὀρθὴ πολιτικὴ ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν συνεταιρίων τῆς, εἶναι ἐπαρκὴς ἐγγύησις διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς οἰκονομικῆς μας ἐπιδιώξεως καὶ προόδου.

Ἡ κριτικὴ ἐπομένως ἐναντίον τοῦ τοιοῦτου προσανατολισμοῦ τῆς οἰκονομίας μας στερεῖται βάσεως καὶ προδίδει ἡ πολιτικὰς ὑστεροβουλίας ὀρισμένης φύσεως ἢ μίαν ὀπτασιοδοξίαν διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς χώρας, ἡ ὁποία ὡς πρόσχημα

μόνον μεταχειρίζεται τὰς δυσμενείς δῆθεν συνεπειάς τοῦ συνεταιρισμοῦ μας μετὰ τῶν οικονομικῶς προηγμένων Εὐρωπαϊκῶν λαῶν.

8. Ἡ Ἑλλάς, ὡς γνωστόν, ὑπῆρξεν ἡ πρώτη χώρα, ἡ ὁποία ἐπισήμως συνεταιύτισε τὴν τύχην της μετὰ τὴν Ε.Ο.Κ. Προέκρινεν, ὁμως, ἐν προκειμένῳ, ἀντὶ τῆς μορφῆς τῆς πλήρους ἐντάξεως, τὴν μορφήν τῆς συνδέσεως. Δὲν ἐγένετο, δηλαδή, ἐξ ὑπαρχῆς πλήρες μέλος τῆς Ε.Ο.Κ. διότι ἐθεώρησεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ ἀμέσως τὰς εὐθύναις, τὰς ὑποχρεώσεις τῶν πλήρως ἀνεπτυγμένων Κρατῶν. Ἐπροτίμησε τὴν μορφήν τῆς συνδέσεως, ἡ ὁποία θὰ καταλήξῃ μετὰ 22 ἔτη ἀπὸ τῆς θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῆς συνθήκης τῶν Ἀθηνῶν εἰς πλήρη τελωνειακὴν καὶ οικονομικὴν ἔκωσιν, ἵνα, κατὰ τὸ διάστημα αὐτό, ἐπιτύχῃ τὴν ἀπαιτουμένην ἀναπροσαρμογὴν τῆς οἰκονομίας της. Παρέχονται δηλαδή, διὰ τῆς προθεσμίας αὐτῆς, τὰ χρονικὰ ὄρια, οὕτως ὥστε ἡ Ἑλλάς, νὰ ἀνασυντάξῃ τὴν οἰκονομίαν της καὶ νὰ δυνηθῇ αὐτοδυνάμως νὰ ζῆσῃ ὡς ἰσότιμον μέλος ἐντὸς τῶν εὐρύτερων πλαισίων τῆς Κοινότητος.

Δὲν εἶναι ὥρα νὰ ἀσκήσωμεν κριτικὴν, ἐὰν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐχωμεν ἐπιζητήσαι νὰ γίνωμεν «πλήρες μέλος» μετὰ ἀναπροσαρμογὴν τῶν ὑποχρεώσεών μας, ὡς ὑπεστηρίχθη ἀπὸ μερικοῦς, οὔτε θεθαίως εἶναι χρήσιμον νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς κριτικὴν τῶν συγκεκριμένων διατάξεων τῆς συνθήκης τῆς συνδέσεως — τῆς Συμφωνίας τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ σύνδεσις, εἶναι μία πραγματικότης. Ἀπὸ αὐτὴν πρέπει νὰ ἐκκινήσωμεν καὶ ἐντὸς τῶν πλαισίων αὐτῆς πρέπει νὰ καθορισθῇ ἡ γραμμὴ πλεύσεως, ἡ ὁποία μᾶς ἐπιβάλλεται, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀξιοποιήσωμεν τὰς δυνατότητας ποὺ μᾶς παρέχει.

Ἄλλ' ἐν πρώτοις, θὰ πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ἐν ὀλίγοις τὰς σπουδαιότερας διατάξεις τῆς συνθήκης τῆς συνδέσεως.

9. Μετὰ τὴν σύνδεσίν της ἡ Ἑλλάς, συμφώνως πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Συμφωνίας τῶν Ἀθηνῶν, ἐπωφελεῖται ἐξ ἀρχῆς τῶν οικονομικῶν πλεονεκτημάτων ποὺ προσφέρει ἡ Ε.Ο.Κ. Ἐνῶ ἡ ἴδια θὰ ἐξακολουθῇ τὴν προστατεύει τὴν ἀγορὰν της ἐπὶ ἕνα χρονικὸν διάστημα ἐντὸς τοῦ ὁποίου, θὰ πρέπει νὰ ἐπιτύχῃ τόσον ὑψηλοὺς ρυθμοὺς ἀναπτύξεως καὶ τοιαύτας μεταβολὰς εἰς τὴν διάρθρωσιν τῆς οἰκονομίας της, ὥστε μέχρι τῆς λήξεως τῶν προθεσμιῶν αὐτῶν νὰ ἔχῃ πραγματοποιηθῇ ὁ σκοπὸς τῆς Συμφωνίας. Τὰ πλεονεκτήματα τῶν ὁποίων ἀπολαμβάνει ἡ Ἑλλάς εἶναι κατ' ἀρχὴν, ὅτι τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα της ἐξομοιοῦνται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς συνδέσεως, ὡς πρὸς τὴν δασμολογικὴν καὶ ἄλλην μεταχείρισιν, πρὸς τὰ ὁμοειδῆ προϊόντα τῆς Κοινότητος. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι οἱ δασμοί, εἰς τοὺς ὁποίους ὑποβάλλονται τὰ εἰσαγόμενα εἰς τὸν χώρον τῆς

Κοινότητας ελληνικά προϊόντα, είναι σήμερα μειωμένοι κατά 70% εν σχέσει προς τὸ 1962 καὶ ὅτι, βάσει τῶν προοπτικῶν ποῦ ὑπάρχουν, θὰ ἔχουν καταργηθῆ πλήρως, τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1967, ὅπως ἔχουν, ἄλλωστε, καταργηθῆ ὅλοι οἱ ποσοτικοὶ περιορισμοὶ εἰσαγωγῶν.

Ἀντιθέτως, διὰ τὰ προϊόντα ποῦ παράγονται εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ δασμολογικὸς ἀφοπλισμὸς θὰ ἀρχίσῃ οὐσιαστικῶς μετὰ ταχὺν ρυθμὸν μετὰ δέκα ἔτη, διὰ νὰ ὁλοκληρωθῆ ἐντὸς εἰκοσι ἑτῶν. Τὰς βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑφίσταντο ὅταν ὑπεγράφη ἡ Συμφωνία, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι ἐδημιουργήθησαν ἢ θὰ δημιουργηθοῦν ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἐτῶν, ἔχομεν ἐπίσης δικαίωμα νὰ προστατεύωμεν με δασμούς ἕως 25% δι' ἕν διάστημα κατ' ἀρχὴν 9 ἐτῶν (ἄρθρον 18).

Ἡ Συμφωνία τῶν Ἀθηνῶν περιέχει, ἐξ ἄλλου, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, καὶ ἄλλας θετικὰς γενικὰς ἢ εἰδικὰς διατάξεις, προβλεπούσας ἐνίσχυσιν ἐκ μέρους τῆς Ε.Ο.Κ. τῶν προσπάθειῶν τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐντάξεώς της εἰς τὸ εὐρωπαϊκὸν σύνολον ὑπὸ ἰσοδικαίους ὅρους. Τὸ πρωτόκολλον 19 προβλέπει συγκεκριμένως τὴν χρηματοδότησιν τῆς οἰκονομίας μας ὑπὸ εὐνοϊκοῦς ὅρους καὶ δὴ τὴν παροχὴν ἐντὸς τῶν πρώτων 5 ἐτῶν τῆς συμφωνίας δανείων 125 ἑκατ., ἐξ ὧν τὰ 2)3 θὰ προορίζονται δι' ἔργα ὑποδομῆς. Διὰ τὰ δάνεια αὐτὰ τῆς ὑποδομῆς, τὰ Κράτη - μέλη ἐπιδοτοῦν τὸ ἐπιτόκιον κατὰ τρεῖς ποσοστιαίας μονάδας. Τὸ ὑπόλοιπον 1)3, ἴτοι δολλάρια 42 περίπου ἑκατ. διατίθενται διὰ βιομηχανικὰ ἔργα. Τὰ Κράτη - μέλη ἀνέλαβον, ἐξ ἄλλου, τὴν ὑποχρέωσιν (ἄρθρον 62 τῆς Συμφωνίας), νὰ καταβάλουν προσπάθειάς πρὸς ἐξεύρεσιν παντὸς μέσου, προωθοῦντος τὰς ἐν Ἑλλάδι ἐπενδύσεις κεφαλαίων, προερχομένων ἐκ τῶν Χωρῶν τῆς Κοινότητος καὶ δυναμένων νὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Προβλέπεται, ἐπίσης, (ἄρθρον 46) ἡ κατάρτισις καὶ ἀνάπτυξις προγραμμάτων τεχνικῆς βοηθείας ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς ἐργάτας. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ἀναγνωρίζεται εἰς τὴν Ἑλλάδα (ἄρθρον 52), ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἰσχύοντα μεταξὺ τῶν Ἑξ, τὸ δικαίωμα παροχῆς ἐπὶ μίαν 10ετίαν κρατικῶν ἐνισχύσεων πρὸς τὴν οἰκονομίαν, προοριζομένων νὰ εὐνοήσουν τὴν ἀνάπτυξιν της.

Τέλος, διὰ τοῦ ἄρθρου 73, ἐδάφιον 2, παρέχεται ἡ εὐχέρεια εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατόπιν συμφωνίας μετὰ τῶν συνδεδεμένων πρὸς τὴν Ε.Ο.Κ. Ἀφρικανικῶν Χωρῶν, ὅπως ἐπιτύχῃ ρυθμίσεις ὁμοίας ἢ ἀναλόγους πρὸς τὰς ὑφισταμένας διὰ τὰ προϊόντα καὶ τοὺς ὑπηκόους τῶν Χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ. Πρόκειται περὶ 18 Χωρῶν με ἕνα συνολικὸν πληθυσμὸν 60 περίπου ἑκατ.

Εἶναι προφανῆς ἡ τεραστία σημασία τῶν διατάξεων τούτων.

10. Αυτά είναι τὰ πλαίσια τὰ χρονικά καὶ τὰ οὐσιαστικά, τὰ ὁποῖα καθορίζει ἡ Συμφωνία τῆς Συνδέσεως. Ἐρωτᾶται, ἐὰν εἶναι τὰ προσηκόντα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Χώρας καὶ δὴ τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς οἰκονομίας μας.

Βεβαίως, οἱ ἀρνηταὶ τῆς ἐντάξεώς μας ὑποστηρίζουν, ὅτι τὸ μόνον ἀποτέλεσμα αὐτῆς, θὰ εἶναι τὸ σάρωμα τῶν Ἑλληνικῶν Βιομηχανιῶν καὶ ἡ καταδίκη τῆς Χώρας εἰς αἰωνίαν καθυστέρησιν, διότι ὑπὸ τὸν συναγωνισμὸν τῶν βιομηχανιῶν τῶν προηγμένων Χωρῶν, αἱ ἰδικαὶ μας θὰ ἐκλείψουν, νέαι δὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναπτυχθοῦν, λόγῳ τοῦ νόμου τῆς συγκεντρώσεως.

Καὶ ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὴν θεωρητικὴν ἀνασκευὴν τῶν πεσομιστικῶν αὐτῶν ἀπόψεων, τὴν ἀνεπτύξαμεν ἀνωτέρω καὶ δὲν χρειάζεται νὰ ἐπανέλθωμεν. Ἐπιβάλλεται, ὅμως, δι' ὀλίγων, νὰ προβάλωμεν μερικὰ συγκεκριμένα ἐπιχειρήματα, διὰ τῶν ὁποίων ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις τῆς Ἑλλάδος ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς Ε.Ο.Κ. ἐμφανίζεται ὄχι μόνον δυνατὴ, ἀλλ' ὡς προϊόν τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκαιοτήτων τῆς λειτουργίας τῆς Κοινότητος. Δὲν εἶναι, δηλαδὴ, ἡ ἐκβιομηχανίσις τῆς Ἑλλάδος ἀνάγκη καὶ ὠφέλεια μόνον ἰδικῆ τῆς, ἀλλ' ἀνάγκη ὀργανικὴ καὶ ὠφέλεια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος. Τὰ πρὸς τοῦτο ἐπιχειρήματα εἶναι σαφῆ καὶ δύνανται νὰ συνοψισθοῦν εἰς τὰ κατωτέρω:

α. Ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Χώρας παρέχει συγκριτικὰ ὠφέλη ἀκαταμάχητα διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἐξαγωγικῶν βιομηχανιῶν τῆς Κοινότητος πρὸς τὰς ἀγορὰς τῆς Μ. Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἀφρικῆς, ἐνδεχομένως δὲ καὶ τῶν περὶ τὸν Εὐξείνιον Πόντον Χωρῶν τοῦ παραπετάσματος (μικρότερον κόστος μεταφορῶν). Ἐν προκειμένῳ θὰ ἔπρεπε, ἐπίσης, νὰ ἀναφερθῆ τὸ μέγαλον πλεονέκτημα τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος, τὸ ὁποῖον, ἀπηλλαγμένοι ἀναμνήσεων ἢ ἐπιδιώξεων ἀποικιακοῦ χαρακτήρος, ἀποτελεῖ σημαντικώτερον πλεονέκτημα, διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἐξαγωγικῶν βιομηχανιῶν ἐν Ἑλλάδι.

β. Ἡ ἐπιτόπιος βιομηχανικὴ ἐπεξεργασία πολλῶν προϊόντων τῆς Χώρας μας, ἐξασφαλίζει κόστος συγκριτικῶς ἐπιωφελέστερον διὰ τὴν Κοινότητα ἢ ἐὰν γίνεται εἰς τὰς ἄλλας Χώρας - μέλη αὐτῆς.

Εἶναι προφανές, ὅτι τὰ προϊόντα τοῦ ὀρυκτοῦ πλοῦτου, ἀλλὰ καὶ τὰ προϊόντα τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ὡς ὁ θάμβας, τὰ φρούτα καὶ τὰ λαχανικά, δύνανται ἐπεξεργαζόμενα ἐν Ἑλλάδι νὰ παραχθοῦν μὲ πολὺ εὐθιγώτερον κόστος καὶ ἐπομένως νὰ ἐπιβληθοῦν εἰς τὰς ἀγορὰς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης εὐκολώτερον, παρὰ ἐὰν ἡ ἐπεξεργασία αὐτῆ ἐγένετο εἰς οἰανδήποτε ἄλλην Χώραν.

γ. Ἡ παρουσία τοῦ σχετικοῦ ἀφθόνου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ

επιβάλλει, δι' οικονομικούς λόγους, την εγκατάστασιν βιομηχανιών εντάσεως εργασίας εν Ἑλλάδι, παρά εἰς ἄλλα τμήματα τῆς Ἠνωμένης Εὐρώπης. Εἶναι γενικῶς δεκτόν, ὅτι εἰς πλείστας ὄσας περιπτώσεις εἶναι οικονομικωτέρα ἡ μεταναστευσις τοῦ κεφαλαίου πρὸς τοὺς τόπους τοῦ πληθωρικοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἢ ἡ ἀντίθετος κίνησις. Αἱ ἀνεπτυγμένοι ἤδη χώροι, αἱ ὑφιστάμενοι τὰ συμπτώματα τῆς ὑπεραπασχολήσεως προσανατολίζονται σὺν τῷ χρόνῳ πρὸς τὴν ἀλήθειαν αὐτήν. Περαιτέρω καὶ πολλαὶ νέαι βιομηχανίαι, αἱ ὁποῖαι δὲν συνδέονται ἱστορικῶς μὲ ὠρισμένην γεωγραφικὴν περιοχὴν, ἔχουν συμφέρον νὰ προσανατολισθοῦν εἰς περιοχὰς ὅπου ἀφθονεῖ σχετικῶς τὸ ἐργατικὸν δυναμικόν, ἔστω καὶ ἐὰν αἱ ἀπαιτήσεις τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἶναι σχετικῶς περιωρισμένας.

11. Ἄλλ' ἡ βιομηχανικὴ καὶ βιοτεχνικὴ ἀνάπτυξις τῆς Ἑλλάδος, ἀποτελεῖ καὶ δι' ἄλλους λόγους, ἐπιτακτικὴν ἀναγκαιότητα διὰ τὴν Ε.Ο.Κ.

Ἡ συγκέντρωσις τῆς βιομηχανίας εἰς ὠρισμένας περιοχὰς, συνεπάγεται δυσανάλογα οικονομικὰ βάρη, τόσον εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰς ἐπενδύσεις, ὅσον καὶ εἰς τὰς δαπάνας κοινωνικοῦ χαρακτῆρος, ὡς ἡ στέγασις, ἡ μετακίνησις τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ κ.λ.π. Εἶναι μεστὴ δὲ πολλῶν δυσμενῶν συνεπειῶν κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς φύσεως, τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ παραγναρίσῃ ἡ Κοινότης. Πρὸς ἀντιμέτωπισιν τῶν προβλημάτων αὐτῶν, προβάλλει ὡς ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ἡ ἐφαρμογὴ συνειδητῆς πολιτικῆς περιφερειακῆς ἀναπτύξεως εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν χώρον ἐν τῷ συνόλῳ του.

Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἡ Ε.Ο.Κ. ἔχει ἤδη πραγματοποιήσει τὰ πρῶτα δῆματα. Πράγματι, ὁμάδες ἐμπειρογνομόνων τῶν Κρατῶν - μελῶν, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος ἔβρισαν τὰ προβλήματα τῆς πολιτικῆς ἰσορροπίου περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐπρότειναν τὰς μεθόδους ἀντιμετωπίσεώς των. Δὲν εἶναι ἴσως πολὺ μακρὰν ἡ στιγμή, ὅπου τὸ αἰσθημα ἀλληλεγγύης τῶν συμφερόντων μεταξύ ὄλων τῶν μερῶν τῆς Κοινότητος θὰ εἶναι ἀρκετὰ ἰσχυρόν, ὥστε νὰ γίνῃ πράξις ἡ εὐχή, τὴν ὁποῖαν διευτύπωνεν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς κ. HALLSTEIN. Ἡ ἀνεπαρκὴς ἀνάπτυξις ἐνὸς τμήματος τῆς Κοινότητος, εἶπεν, ἀποτελεῖ οικονομικὸν βᾶρος, τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναλάβῃ τὸ σύνολον τῆς Κοινότητος. Ἡ Κοινότης, ἄλλωστε, εἶπεν ὁ ἴδιος ἐπιφανὴς Εὐρωπαῖος, δὲν εἶναι θιώσιμος, παρά ἐὰν κατορθώσῃ νὰ βλέπῃ εἰς τὴν κλίμακα τῆς Εὐρώπης, τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε θεωροῦνται καθαρῶς ἔθνικα. Ὑπὸ τὸ πρῖσμα αὐτό, εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἡ ἀνισορροπία εἰς τὸν βαθμὸν ἀναπτύξεως

διαφόρων περιοχών, έπηρεάζει κατά κανόνα δυσμενώς την οικονομική ανάπτυξιν του συνόλου.

Είναι προφανές, ότι ή συνειδητοποιήσις αυτή τής ανάγκης παρά τής Κοινότητος άσκήσεως πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξεως, άποτελεί μίαν άλλην έγγύησιν διά την έντός τών κόλπων τής βιομηχανικήν ανάπτυξιν τής Χώρας μας.

12. Όλοι οι λόγοι αυτοί συνηγορούν εις την ανάπτυξιν σοβαρής βιομηχανίας έν Έλλάδι, άποσκοπούσης θεαίως ούχι εις την κάλυψιν τών άναγκών μόνον τής έσωτερικής άγοράς, άλλα τής Κοινοτικής και γενικώτερον τής διεθνούς.

Ή είσοδή έξ άλλου Άμερικανικών κεφαλαίων, τά όποία σήμεραν και λόγω τής Έλληνικής νομοθεσίας, άλλα και λόγω τών συνθηκών τής Δ. Ευρώπης, εύρίσκουν οικονομικώς πλέον συμφέρουσιν την έγκατάστασιν των έν Έλλάδι, θα όδηγήσθ εις την ίδρυσιν βιομηχανιών, αι όποιαί θα χρησιμοποιήσουν την Χώραν μας ως την όπισθίαν θύραν τής εισόδου των εις την Κοινήν Άγοράν.

Περαιτέρω, εκεί όπου ή τεχνολογία δέν προϋποθέτει μεγάλης μονάδας και όπου τó κόστος μεταφοράς τών προϊόντων δέν άποτελεί άπαγορευτικόν παράγοντα, ή εξασφάλισις τής μεγάλης άγοράς τής Κοινότητος θα συντελέσθ εις μίαν τεραστίαν ανάπτυξιν τής παραγωγής και τών έξαγωγών. Ή περίπτωση εις τήν άφορά ιδίως τήν βιοτεχνίαν και τήν καλλιτεχνικήν χειροτεχνίαν, τών όποιών αι προοπτικάί είναι πράγματι έξαιρετικώς έννοικαι έντός του μεγαλύτερου Ευρωπαϊκού χώρου.

Πρέπει να τονισθῆ, άφ' έτέρου, ότι διά βιομηχανικά και βιοτεχνικά προϊόντα εις τήν διακίνησιν τών όποιών τά μεταφορικά άποτελούν τόν άποφασιστικόν παράγοντα, αι παράγουσαι αυτά βιομηχανίαί και βιοτεχνίαί δέν δύναται να εκλείψουν, διότι θα άπολαμβάνουν πάντοτε τής προστασίας του παράγοντος αυτού. Δι' έναν άλλον αριθμόν επίσης βιομηχανιών και βιοτεχνιών, άνάλογον ρόλον παίζουσι ιστορικοί και κοινωνικοί λόγοι, παρέχοντες έξ ίσου άποφασιστικήν έναντι του ξένου συναγωνισμού προστασίαν. Βιομηχανίαί τέλος, τών όποιών τó τεχνολογικόν OPTIMUM εύρίσκεται έν άρμονία με τó μέγεθος τής Έλληνικής άγοράς, θα εύρίσκωνται εις πλεονεκτικώτεραν θέσιν τών ξένων συναγωνιστριών των έν τή Χώρα. Οι θεωρητικοί τής άπαισιοδοξίας διαφεύδονται, επομένως, και από αυτής τής πλευράς εις τούς ίσχυρισμούς των.

Κινούμενα έλευθέρως τά προϊόντα τής έλληνικής βιομηχανίας και βιοτεχνίας άνευ δασμολογικών και ποσοτικών περιορισμών έντός του μεγάλου χώρου τής Ε.Ο.Κ., άποκτούν άσφαλώς τήν βάσιν διά μίαν έξόρμησιν εις τήν πέραν τής Κοινότητος διεθνή άγοράν με όλας τās έντεϋθεν συνεπειάς.

Ἐντὸς ἐνὸς τοιαύτου κλίματος, παρέχονται προφανῶς μεγάλα δυνατὸτητα εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπιχειρηματικὴν πρωτοβουλίαν νὰ ἐκδηλωθῇ δημιουργικῶς καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ ἐπιτεύγματα, ἀνάλογα μὲ ὅσα ἐπέτυχεν εἰς τὸν τομέα τῆς ὠκεανοπόρου ναυτιλίας.

13. Δύο ἔτη μετὰ τὴν σύνδεσιν, θὰ ἦτο χρήσιμον νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν κίνησιν τῶν πρὸς τὴν Ε.Ο.Κ. ἐξαγωγῶν μας βιομηχανικῶν προϊόντων διὰ νὰ ἀντλήσωμεν ὠρισμένα χρήσιμα συμπεράσματα ἐπὶ τοῦ μεγάλου θέματος, τὸ ὁποῖον μᾶς ἀπασχολεῖ. Αἱ ἐξαγωγαὶ μας τὸ 1962 ἀνῆρχοντο εἰς 1,571 χιλ. δολλάρια, τὸ 1963 εἰς 918 χιλ. δολλάρια, τὸ δὲ 1964 εἰς 3.816 χιλ. δολλάρια, ἦτοι, μεταξὺ τοῦ 1963 — 1964 αἱ πρὸς τὴν Ε.Ο.Κ. ἐξαγωγαὶ μας βιομηχανικῶν προϊόντων ἔχουν ὑπερτραπλασιασθῇ. Βεβαίως, αἱ ἐξαγωγαὶ βιομηχανικῶν προϊόντων ἀντιπροσωπεύουν ἐλάχιστον ποσοστὸν τῶν συνολικῶν ἐξαγωγῶν μας, καί, ἀσφαλῶς, δὲν εἶναι δυνατὸν διὰ μερικὰ ἀκόμη ἔτη νὰ προσλάβουν τοιαύτην ἔκτασιν, ὥστε νὰ δώσουν ἀποφασιστικὰ ἀποτελέσματα. Ἡ μαρτυρία, ὅμως, τὴν ὁποίαν προσκομίζουσι αἱ ἐξαγωγαὶ κατὰ τὴν πρώτην διετίαν ἀπὸ τῆς θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῆς Συμφωνίας τῶν Ἀθηνῶν, εἶναι πολυσήμαντος καὶ δὲν δύναται νὰ παραγνωρισθῇ παρ' οὐδενὸς ὑπευθύνου μελετητοῦ τοῦ προβλήματος.

14. Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Κέντρου, ἔχουσα πλήρη συνείδησιν τῶν εὐθυνῶν τῆς ἐν προκειμένῳ, ἔστρεψε τὴν προσοχὴν τῆς πρὸς δύο κατευθύνσεις: α) εἰς τὸν ἀναπροσανατολισμὸν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνηθῇ αὐτὴ νὰ ἐπιωφεληθῇ τῶν δυνατοτήτων τῆς συνδέσεως καὶ β) εἰς μίαν ἐντονον προσπάθειαν ἀξιοποιήσεως τῶν ὄρων τῆς Συμφωνίας τῶν Ἀθηνῶν.

Οὕτω: εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ἡ Κυβέρνησις Κέντρου, μὲ πλήρη ἐπίγνωσιν τῶν ἐπιδοκωμένων σκοπῶν, ἐφαρμόζει πολιτικὴν βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως, ἣτις ὀλοκληρουμένη μὲ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ προσήκοντος προγράμματος ἐπενδύσεων, ὀδηγεῖ τὴν Χώραν εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην ἀναπροσαρμογὴν. Ἡ καταβληθεῖσα προσπάθεια, ἀποδλέπει εἰς τὸ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ὑλικὴ καὶ βασμολογικὴ ὑποδομὴ διὰ τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν. Πρὸς αὐτὸ ἀποδλέπει ἡ πληθὺς τῶν καταρτισθέντων νομοσχεδίων, πολλὰ τῶν ὁποίων ἔχουν ἤδη ψηφισθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ καλύπτουσι τὰς κάτωθι βασικὰς ἐπιδιώξεις:

Τὴν ὀργάνωσιν τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας, ὡς ὑπευθύνου φορέως τῆς βιομηχανικῆς πολιτικῆς.

Τὴν ἀνακάλυψιν καὶ ἀξιοποίησιν τοῦ πλοῦτου τοῦ ὑπεδάφους.

Τὴν ἄρσιν τῶν ἀντικινήτρων διὰ τὴν βιομηχανικὴν δραστη-

ριότητα, κυρίως διὰ τῆς ἀπλουστεύσεως τῶν διαδικασιῶν καὶ περιορισμοῦ τῆς γραφειοκρατίας.

Τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης καὶ τῆς βιομηχανικῆς τεχνολογίας.

Τὴν σύμμετρον βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν, διὰ τῆς ἰδρύσεως βιομηχανικῶν περιοχῶν.

Τὴν ὀργάνωσιν τοῦ πιστοδοτικοῦ συστήματος ἐπὶ ὀρθολογικῶν βάσεων, διὰ νὰ δύναται ἡ βιομηχανία καὶ βιοτεχνία νὰ ἀντλή ἐξ αὐτοῦ ἀνέτως τὰ ἀπαιτούμενα κεφάλαια.

Τὸ βασικώτερον, ἐν προκειμένῳ, παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ ἴδρυσις τῆς ΕΤΒΑ, ἣτις ἀντλοῦσα κεφάλαια ἐξ ἑλληνικῶν καὶ ξένων πηγῶν, θὰ χρηματοδοτήσῃ κλάδους βιομηχανικῆς δραστηριότητος, τοὺς ὁποίους ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἀδυνατεῖ νὰ ἀναλάβῃ. Ἐνταῦθα θὰ πρέπει νὰ ἀναφερθῇ καὶ τὸ ὑπὸ σύστασιν Ἰνστιτούτον Βιοτεχνικῆς Ἀναπτύξεως, τὸ ὁποῖον προῦρισται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς βιοτεχνίας, ὅπως ἐπίσης καὶ ἡ ὑπὸ μελέτην μεταρρυθμίσις διὰ τὴν δημιουργίαν κεφαλαιαγοράς.

Πέραν τούτων, ἀνεπτύχθησαν πλείστοι ὄσαι πρωτοβουλία καὶ ἐγένοντο ἐνέργειαι διὰ τὴν ἐπίλυσιν εὐλόγων αἰτημάτων τῶν Ἑλλήνων βιομηχανῶν, τὰ ὁποῖα ἐχρῶνίζον.

15. Ὁ ἀποτέλεσμα τῆς συντονισμένης αὐτῆς πολιτικῆς, ἤρχισεν ἤδη δημιουργοῦμενον τὸ κατάλληλον διὰ τὴν ἐκβιομηχάνισιν κλίμα, ὡς ἀποδεικνύουν οἱ δεῖκται τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, πολλοὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἐξόχως, πράγματι, ἱκανοποιητικοί.

Οὕτω ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή ἐν Ἑλλάδι ἐσημείωσεν αὐξησιν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1962 - 1964 κατὰ 19% ἔναντι 11% τῶν Χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ. Ἡ αὐξήσις αὕτη κατὰ τὸ 1964 ἐσημείωσεν ρεκόρ ἀνελθοῦσα εἰς 10,6% ἔναντι τοῦ 1963. Αἱ ἐξαγωγαὶ προϊόντων τῆς μεταποιήσεως κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἠξήθησαν κατὰ 70% περίπου. Αἱ συνολικαὶ ἐπενδύσεις εἰς τὴν βιομηχανίαν, ἐξ ἄλλου, ἠξήθησαν κατὰ 25%, αἱ δὲ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως κατὰ 36%.

Κατὰ τὸ ἔτος 1964 διεπιστώθη μεγαλυτέρα εἰσροὴ ξένων κεφαλαίων δι' ἐπενδύσεις εἰς τὴν Χώραν. Ἐνεκρίθησαν 60 ἑκατομ. δολλάρια καὶ ἐπραγματοποιήθησαν ἐπενδύσεις ὕψους 59,7 ἑκατομ. δολλαρίων.

Οἱ ἀριθμοὶ αὗτοι ἀποδεικνύουν, ὅτι ἡ σύνδεσις μας μὲ τὴν Ε.Ο.Κ. μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναχαιτήσῃ, ἀποτελεῖ σοβαρώτατον ἤδη παράγοντα διὰ τὴν βιομηχανικὴν ἀναπροσαρμογὴν τῆς οἰκονομίας μας.

16. Ὅσον ἀφορᾷ, ἐξ ἄλλου, τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ὄρων τῆς Συμφωνίας τῶν Ἀθηνῶν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναφερθοῦν τὰ ἀκόλουθα: Δὲν ἔχει συνειδητοποιηθῆ, ἀτυ-

χώς, τὸ γεγονός, ὅτι ἡ συμφωνία συνδέσεως, ἀποτελεῖ πλαίσιον καὶ διὰ εἰς τὸ μέλλον ἡ Ἑλλάς θὰ εὐρίσκεται εἰς θέσιν συνεχῶν διαπραγματεύσεων, ὡς ἀποδεικνύεται τόσον ἐκ τῆς ἐμπειρίας τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Συνθήκης τῶν Ἀθηνῶν, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης. Ἐχουσα συνείδησιν τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ἡ Κυβέρνησις, προέβη εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῆς Συνδέσεως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ συντονιστικὸν ὄργανον διὰ τὴν παρακολούθησιν καὶ προαγωγὴν τῶν θεμάτων τῶν σχέσιν ἔχόντων μετὰ τὴν Ε.Ο.Κ., ἀφ' ἑτέρου δέ, περιέβαλε μετὰ ὅλον τῆς τὸ κύρος τὴν ἐν Βρυξέλλαις ἐκπροσώπισίν μας παρὰ τῆ Ε.Ο.Κ.

Διὰ τῶν δύο αὐτῶν ὀργάνων ἡ Κυβέρνησις προσεπάθησε καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκβιομηχανήσεως νὰ προωθήσῃ τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα μετὰ ἰκανοποιητικὰ ἤδη ἀποτελέσματα. Οὕτως, ἡ ἰδέα τῆς ἐφαρμογῆς πολιτικῆς περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Ἑλλάδος, ἤρchiσεν ἤδη νὰ ἀποκτᾷ συγκεκριμένην μορφήν μετὰ τὰς πρώτας μελέτας περὶ βιομηχανικῶν περιοχῶν, τὰς ὁποίας ἀνέλαβεν ἡ Ε.Ο.Κ. καὶ μετὰ τὴν ὑποβολὴν πρὸς αὐτὴν τοῦ σχεδίου τῆς δημιουργίας τῆς Πύλης τῆς Δύσεως, ἡ ὁποία προώρισται νὰ ἀνατρέψῃ τὸ ὅλον σύστημα τοῦ κόστους τῶν μεταφορῶν πρὸς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην καὶ, ἐπομένως θὰ διανοίξῃ μεγάλας λεωφόρους διὰ τὰς ἑλληνικὰς ἐξαγωγὰς πρὸς τὴν Ε.Ο.Κ. Ἐντὸς τῶν πλαισίων αὐτῶν, πρέπει νὰ ἀναφερθῇ καὶ ἡ ὀργανουμένη ἐν Θεσσαλονίκῃ περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου Ἐκθεσις Βιοτεχνίας τῶν Χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ., ὡς καὶ τὸ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον συνερχόμενον συνέδριον τὸ ὁποῖον ἀποσκοπεῖ νὰ διερευνήσῃ τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Βιοτεχνίας καὶ, ἐπομένως, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς.

Ὡς γνωστόν, ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1966 θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐνοποίηση τῶν τριῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἦτοι τῆς ΕΟΚ, τῆς ΕΚΑΧ καὶ τοῦ ΕΥΡΑΤΟΜ. Ἐκ τῆς ἐνοποιήσεως ταύτης δημιουργοῦνται νέα προβλήματα καὶ νέα δυνατότητες διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Ἑλλάδος, τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ μετὰ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν, νὰ ἐπιτύχῃ τὰς δυνατὰς βελτιώσεις καὶ εἰς αὐτὰς τὰς διατάξεις τῆς Συμφωνίας τῶν Ἀθηνῶν.

17. Παρὰ τὴν ἑπιτυχεῖν δραστηριότητα, ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τῆς συνδέσεως, εἶναι ἡ σύντομος δρᾶσις τῶν παραγωγικῶν τάξεων καὶ ἡ θέσις, τὴν ὁποίαν θὰ λάβῃ ἐναντι αὐτῆς, ἡ κοινὴ γνώμη γενικώτερον.

Διὰ τοῦ Συνδέσμου τοῦ ὁ Βιομηχανικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος, διεκήρυξεν ἤδη τὴν πίστιν του εἰς τὴν σύνδεσιν καὶ διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς του εἰς τὸ UNICE προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ τὰς ἐπαφὰς μετὰ τῶν ὁμοειδῶν ὀργανώσεων τῆς Κοι-

νότητος, ἵνα ἐξασφαλισθοῦν αἱ ἐπιβαλλόμεναι συνεργασίαι τοῦ ξένου κεφαλαίου, τόσον διὰ τὴν δημιουργίαν παραγωγικῶν μονάδων ἐν Ἑλλάδι, ὅσον καὶ διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἐλληνικῶν προϊόντων. Τὰ Ἐμπορικὰ καὶ Βιομηχανικὰ Ἐπιμητῆρια τῆς Χώρας, ἐξ ἄλλου, ἀναπτύσσουσιν ἐντονωτάτην προσπάθειαν συνεργασίας μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀργανώσεις. Ἀντιπροσωπεῖται βιομηχανικῶν ὀργανώσεων πλείστων ὁσων Χωρῶν ὡς τῆς Ὁλλανδίας, Ἰταλίας, Γερμανίας, ἐπεσκέφθησαν τὴν Χώραν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, δημιουργεῖται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ στενὴ ἐπαφὴ τῶν παραγωγικῶν τάξεων τῆς Χώρας μὲ τὰς ἀντιστοίχους τῆς Ε.Ο.Κ.

Παρὰ τὰς εὐγενεῖς προσπάθειας ὠρισμένων ὀργανώσεων, ἀτυχῶς τὸ θέμα τῆς διαφωτίσεως τῆς εὐρυτέρας κοινῆς γνώμης, δὲν ἔχει μέχρι σήμερον προωθηθῆ ἑπαρκῶς, καίτοι ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν κινητοποίησιν τῶν πνευματικῶν, κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν δυνάμεων τῆς Χώρας, διὰ τὴν ἐδραίωσιν τῆς θέσεώς μας ἐντὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος. Εἶναι ἐπιτοσοῦτω σοβαρώτατον τὸ γεγονός αὐτό, καθ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαφωτισθῆ καὶ ἡ πανίσχυρος κοινὴ γνώμη τῶν Χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ., ἐπὶ τῶν ἀνακυπτόντων ἐκάστοτε Ἑλληνικῶν θεμάτων, τὰ ὅποια ἀγνοεῖ καὶ παραγνωρίζει, ἐφ' ὅσον δὲν διαθέτομεν εἰς τὴν Χώραν μας τὰς καταλλήλους πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὀργανώσεις.

Βεβαίως, τοῦτο δὲν εἶναι ἀπόλυτον. Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Ἑλλάδος διὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν καὶ τινες ἄλλαι ἀνάλογοι ὀργανώσεις εἶναι πραγματικότητες, τὰς ὁποίας δὲν δύναμεθα νὰ ἀγνοήσωμεν. Ἡ δράσις των μέχρι σήμερον ὑπῆρξεν πολὺτιμος. Ἀλλ' αἱ ὀργανώσεις αὐταὶ δὲν εἶναι ἀρκεταὶ διὰ νὰ καλύψουν τὸ κενόν. Πάντως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐνημερώσεως καὶ τῆς κινητοποιήσεως τῆς Ἑλληνικῆς κοινῆς γνώμης ἔχομεν νὰ καλύψωμεν τεραστίαν ἀπόστασιν. Ὅσον συντομώτερον γίνεαι τοῦτο, τόσον θὰ εἶναι καὶ μεγαλυτέρα ἡ ὠφέλεια.

18. Ἄλλ' ἤδη πρέπει νὰ συμπεράνωμεν. Δὲν χρειάζεται βεβαίως νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τοὺς κλαυθμηρισμοὺς τῶν αἰώνιων ἐπικριτῶν τῆς συνδέσεως, οἱ ὅποιοι καὶ προσφάτως ἀκόμη ἠκούσθησαν ὑπὸ τὴν μορφήν αἰτήματος ἀναστολῆς ἢ καταγγελίας τῆς Συμφωνίας τῆς Συνδέσεως. Ἐπικρίσεις τῆς φύσεως αὐτῆς, ὡς ἤδη ἀνέφερον, βασίζονται εἴτε ἐπὶ ἐντελῶς ἐσφαλμένης θεωρητικῆς δάσεως, εἴτε ἐπὶ πολιτικῶν ὑπολογισμῶν, οἱ ὅποιοι δὲν ἀποτολμῶνται νὰ διατυπωθοῦν σαφῶς.

Διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, βεβαίως, θέμα τοιοῦτον δὲν ὑφίσταται. Ἡ Κυβέρνησις θὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν διὰ νὰ ἀξιοποιηθοῦν εἰς τὸ μέγιστον αἱ δυνατότητες αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ τῆς Συμφωνίας τῆς Συνδέσεως ἧτις βεβαίως, εἶναι

επιδοκτική δελτιώσεων βάσει των εξελίξεων της Ε.Ο.Κ. και της Ελλάδος.

Τίθεται, εν τούτοις, εις πάντα καλὸν συζητητὴν, τὸ ἐρώτημα: Εἶναι ἡ Ἑλλάς εἰς θέσιν νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν προσπάθειαν τῆς προαγωγῆς τῆς εἰς βιομηχανικὸν Κράτος ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ταχθῆ ὑπὸ τῆς Συμφωνίας τῶν Ἀθηνῶν; Ἡ Κυβέρνησις τὸ πιστεύει ἀκραδάντως. Ὁ ὁμιλῶν πρὸς ὑμᾶς, ἐκφράζων ἐν προκειμένῳ προσωπικὴν ἀποφιν, νομίζει, ὅτι συντόμως θὰ ἀποδειχθῆ, ὅτι αἱ προθεσμίαι αὗται εἶναι μακρότεραι τοῦ δέοντος καὶ ὅτι, εἰς ὄχι πολὺ μακρὸν χρόνον ἡ Ἑλλάς θὰ ζητήσῃ σύντημσιν αὐτῶν διὰ νὰ καταστῆ πλήρες μέλος τῆς Κοινότητος.

19. Ἡ αἰσιόδοξος αὕτη ἀποφιν πηγάζει ὄχι μόνον ἀπὸ μίαν ἀντικειμενικὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν συνθηκῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κοινότητος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ζήδωρος πνοὴ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἤρχισεν νὰ ἔχῃ τὰ εὐεργετικά τῆς ἀποτελέσματα ἐπὶ τῶν παραγωγικῶν τάξεων τῆς Χώρας. Πράγματι ἡ ἀπειλὴ τοῦ ξένου ἀνταγωνισμοῦ ἀντὶ νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἀπόγκωσιν, ὡς προέβλεπον οἱ πessiμισταί, ἀποτελεῖ ἤδη κίνητρον διὰ τὴν ἐκ βάθρων ἀνανέωσιν τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν μὲ προοπτικὴν ὄχι τὴν διατήρησιν τῆς ἐσωτερικῆς, ἀλλὰ τὴν κατώκτησιν τῆς ξένης ἀγορᾶς δι' ἓνα σημαντικὸν ἀριθμὸν ἐκπροσώπων τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κόσμου. Ἡ δημιουργικὴ αὕτη πνοὴ ποὺ ξεκινᾷ ἀπὸ τοὺς πρωτοπόρους ἐπιχειρηματίας, ὅσους ἔχουν συνειδητοποιήσῃ ἐξ ἀρχῆς ποῖος εἶναι ὁ δρόμος τῆς προόδου καὶ τῆς ἐπιτυχίας εἰς τὴν ἐποχὴν μας, εἶναι δέδαιον, ὅτι τελικῶς θὰ συμπαρασύρῃ ὁλόκληρον τὸν ἐπιχειρηματικὸν κόσμον τῆς Χώρας. Ἡ ἀπάντησις, ἄλλωστε, εἰς τὸ ἐρώτημα ἐδόθη ἤδη, ἀπὸ τὴν ἐπίσημον ὀργάνωσιν τοῦ τὸν Σύνδεσμον Ἑλλήκων Βιομηχάνων, ὅστις διεκήρυξεν, ὅτι ὁ Ἑλληὴν ἐπιχειρηματίας δέχεται τὴν πρόκλησιν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς. Ἡμεῖς εἴμεθα δέδαιοι, ὅτι θὰ τὴν ἀντιμετωπίσῃ νικηφόρος. Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἐγγύησις, ὅτι ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ βασικὸν αὐτὸ ἐρώτημα θὰ εἶναι θετικὴ. Εἶναι ἡ προϊούσα συνειδητοποίησις παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς συνδέσεως θὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ὑλικὸν ὑπόβαθρον διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ὡς ὁμοτίμου ἐταίρου τῆς ὑπὸ διαμόρφωσιν νέας κοινῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν λαῶν, ἐντὸς τῆς ἡνωμένης, οἰκονομικῶς σήμερον, πολιτικῶς αὔριον, Εὐρώπης.

Ὄταν τὸ Κράτος, ὁ ἐπιχειρηματικὸς κόσμος τοῦ καὶ ἡ κοινὴ γνώμη γενικώτερον, ἐνεργήσουν συντονισμένα, ἡ ἐπιτυχία εἶναι δεδαία, ὡς συνέβη, ὅσάκις ἡ ἱστορία μᾶς ἔθετε ἀντιμετώπους εἰς τὸ δίλημμα τοῦ ὀλέθρου ἢ τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως.

